

Kwartalnik muzealny w rozwoju

„Niepodległość i Pamięć”. W 2025 weszliśmy w XXXII rok redagowania, jesteśmy prawdopodobnie najstarszym pismem muzealnym w Polsce. Jako kwartalnik humanistyczny jesteśmy indeksowani, o czym świadczy obecność naszego wydawnictwa periodycznego na liście ICI Journals Master List za rok 2022 i 2023. Posiadamy rejestr sądowy oraz rejestr na liście czasopism naukowych. Prowadzimy wyodrębnioną stronę internetową <https://niepodlegloscpamiec.pl/?v=30&host=palac>, gdzie zamieszczamy każdy numer w wersji cyfrowej, również poszczególne artykuły autorskie – do pobrania, w formie nazywanej kiedyś nadbitką. Mamy niezłą ilość cytowań związaną z rozpowszechnianiem wersji podstawowej, ale też dzięki obecności w bazach cyfrowych, szczególnie BazHum i Mazowieckiej Bibliotece Cyfrowej.

Do numeru 3 z roku 2024 redaktorem naczelnym przez piętnaście lat był niżej podpisany, od numeru 4 z 2024 roku redaguje periodyk ks. prof. Henryk Skorowski. Naszą ambicją jest tworzenie pisma naukowego, publicystycznego i eseistycznego, związanego z wszystkimi instytucjami kultury województwa mazowieckiego, stąd w kolegium redakcji znajdują się, oprócz pracowników Muzeum Niepodległości: dr Mateusz Ratyński z Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, dr Aneta Oborny z Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych, dr Józef Zalewski z Muzeum Azji i Pacyfiku. Redaktorami tematycznymi są: dr Paweł Bezak (Muzeum Harcerstwa), dr Grzegorz Kuba (Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku), dr Michał Niezabitowski (Muzeum Krakowa), dr Jacek Emil Szczepański (Muzeum Wojska Polskiego), dr Ladislav Volko (socjolog kultury ze Słowacji), ks. dr Jerzy Zając (duchowny Diecezji Płockiej).

Spółeczna rada wydawnicza gromadzi przedstawicieli fundacji i stowarzyszeń współpracujących z Muzeum Niepodległości, są to: dr Janusz Gmitruk (Ludowe Towarzystwo Naukowo-Kulturalne), Stanisław Kaszyński (Mogileńskie Towarzystwo Kultury), mgr Roman Kochanowicz (Towarzystwo Miłośników Opinogóry), mgr Sławomir Kordaczuk (Siedlecki Klub Kolekcjonerów), dr Tomasz Kordala (Towarzystwo

Naukowe Płockie), dr Anna Kozyra (Fundacja Polonia Semper Fidelis), dr Leszek Marek Krześniak (Polska Fundacja Kościuszkowska), mgr Radosław Potrac (Towarzystwo Przyjaciół Warszawy), dr Tadeusz Samborski (Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Krajobrazy”), dr Jan Sęk (Fundacja Willa Polonia), mgr Rafał Skąpski (Polskie Towarzystwo Wydawców Książki), Katarzyna Wagner (Stowarzyszenie Muzealników Polskich, Oddział Mazowiecki). Takie spektrum współpracowników daje nadzieję na realizację misji czasopisma zgodnie z bardzo szerokimi założeniami. Pozwala też myśleć o stabilizacji organizacyjnej i ekonomicznej.

Mamy już wypracowane metody realizacji produkcji, chociaż wciąż są one modyfikowane z powodu regulacji i ustaleń prawnych. W sprawie tłumaczeń podjęliśmy decyzję o translacji wyłącznie na język angielski, rezygnując z tłumaczenia na rosyjski i niemiecki. W zamian wprowadzimy tłumaczenie niektórych artykułów w całości na wybrane języki europejskie, w tym na ukraiński.

Przez wiele lat korzystaliśmy z mecenatu państwa, występując skutecznie w konkursach organizowanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Od nowego roku ta linia dotacyjna została zlikwidowana, pisma naukowe przestały być dofinansowywane przez resort kultury, a ministerstwo odpowiedzialne za sprawy naukowe nie podjęło się podobnego zadania. Wprawdzie od 2010 roku „Niepodległość i Pamięć” jest periodykiem wyraźnie określającym swoją tożsamość jako pismo humanistyczne, a więc naukowe, eseistyczne, popularnonaukowe i informacyjne – nie pomogło to jednak w odpowiednim pozyskiwaniu środków ministerialnych.

Jedynie Samorząd Województwa Mazowieckiego nie zrezygnował z mecenasowania, przejmując pokrywanie całości kosztów, wszak Muzeum Niepodległości jest jego instytucją kultury. Dlatego zamierzamy ściślej poświęcić swoje łamy na realizację polityki w zakresie nauki poprzez mazowieckie instytucje kultury. Tematy badawcze zaplanowane do realizacji w Muzeum Niepodległości zostaną rozwinięte o kwestie obecne w strategiach mazowieckich muzeów. Będziemy starali się redagować pismo ogólnopolskie, większą wagę przykładając jednak do tematów dotyczących naszego województwa. Nasza Biblioteka Naukowa gromadząc wydawnictwa z wszystkich muzeów: katalogi zbiorów i wystaw, monografie, dokumenty życia społecznego, publikować będzie

zestawienia bibliograficzne, rozwinię współpracę z innymi bibliotekami objętymi mecenatem Sejmiku Województwa Mazowieckiego. Nasze łamy otwarte będą na prezentację dorobku naukowego i wydawniczego mazowieckich muzeów i wydawców. Biblioteka prowadzi naukowe badania nad kolekcjami wydawnictw związanych z Fundacją Dialogu Międzykulturowego i Międzyreligijnego, z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, kolekcjami Jana Pawła II, Mariana Marka Drozdowskiego, Henryka Kocója, kolekcją powiązaną z tematem badawczym „Kultura studencka. Obszar wolności w PRL”. Opracowujemy nadal biogramy i bibliografie do Słownika Działaczy Niepodległościowych, kontynuując dawne badania nad Słownikiem Działaczy Robotniczych. Prowadzimy badania własne nad kartotekami więźniów X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej oraz więźniów Pawiaka. Na wszystkie te tematy otwarte są łamy kwartalnika „Niepodległość i Pamięć”.

Dr Tadeusz Skoczek

Dyrektor Muzeum Niepodległości